

Valtakunnallisen saaristo-ohjelman laadinta

755/13.04.01/2017

Saaristolautakunta 25.02.2020 § 10

Viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää

Valtakunnallinen saaristo-ohjelma on ollut saaristopolitiikan perusta vuodesta 1995 lähtien. Se on keskeinen asiakirja saariston edunvalvonnassa sekä saaristopolitiikassa.

Saaristo-ohjelman tarkoituksena on toteuttaa saaristolain tavoitteita, tasapainottaa osaltaan aluekehitystä saaristo-, rannikko- ja vesistöalueilla ja hyödyntää saaristoisuutta, merta, järviä, jokia ja rantavyöhykettä aluekehitystekijöinä koko maassa.

Nykyisen ohjelman tavoitteet ovat laajat. Sen tavoitteena on edistää saariston liikenne- ja tietoliikenneyhteyksiä, saariston asemaa alue-, kunta- ja maakuntapolitiikassa, peruspalvelujen turvaamista, meriklusterin toimintaedellytysten turvaamista, saaristo- ja vesistömatkailun tuotekehitystä ja markkinointia, ammattikalastusta, asumisen lisääntymistä vapaa-ajan asunnoilla, vapaa-ajan asumisen kehittymistä ykkösasumiseksi, Itämeren ja vesistöjen suojelua, poikkeuksellisiin luonnonilmiöihin varautumista ja turvallisuutta sekä virkistykseen, luonnonsuojelun ja kulttuurin tarpeisiin vastaamista.

Saaristo-ohjelman toteutuksesta vastaavat ministeriöt, ELY-Keskukset, maakunnat, saaristoiset kunnat sekä järjestöt ja yritykset vuosittain käytävissään olevin tarkoitukseen osoitettavin valtion, EU:n, kuntien ja yksityisen sektorin varoin.

Uuden saaristo-ohjelman 2020-2023 laadinta on aloitettu

Saaristo-ohjelmaan on tarkoitus uudistaa vastaamaan nykyisiä tarpeita. Laadintatyössä otetaan huomioon hallitusohjelman kirjaukset saariston pitkäjänteiseen kehittämiseen liittyvistä seikoista. Hallitusohjelman tavoitteena on turvata harvaan asutuilla alueilla ja saaristossa ihmisten oikeudet peruspalveluihin alueiden yhteistyötä tukemalla, uusilla toimintatavoilla ja riittävillä resursseilla (palveluiden saatavuus, yhteiskunnan turva, liikkumisen edellytykset).

Ohjelman laadinnassa korostuu aiempiin saaristo-ohjelmiin nähden kolme erityistä asiakokonaisuutta: saaristojen moninaisuus (faktapohja), saaristojen asukkaiden tarpeiden tunnistaminen (saariston ääni) sekä erilaisten toimijoiden sitouttaminen (saaristokehittäjien näkemykset)

Ohjelman laadinnassa saariston ääni esiin

Ohjelman laatimisella haetaan myös saaristopolitiikan nykyistä parempaa tunnettavuutta ja toimijoiden sitouttamista. Tässä keskeistä on saaristolais-

ten, viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden, järjestöjen ja yrittäjien näkemyksen kuuleminen ja huomioiminen siitä, mitä kehittämistoimia saaristoiden mielestään tarvitsee. Saaristolaisille tehtyyn ”Saariston ääni”-kyselyyn vastasi 2001 saaristolaista.

Näkemyksiä kootaan myös alueellisten työpajojen avulla (Turun työpaja 10.3.2020). Lisäksi kuullaan saariston kehittäjiä.

Valmis saaristo-ohjelma tulee koostumaan erilaisten saaristoalueiden kuvauksesta, alueiden tarpeiden tunnistamisesta, napakasta strategiasta ja siihen liittyvästä toimenpidesuunnitelmasta. Valmis ohjelma julkaistaan syksyllä 2020.

Viestintä- ja kehittämispäällikkö on saaristo-ohjelman ohjausryhmän jäsen.

VIESTINTÄ- JA KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ:

Saaristolautakunta merkitsee asian tiedoksi.

KOKOUSKÄSITTELY:

Keskustelussa päätettiin, että puheenjohtaja osallistuu Turun työpajaan 10.3.2020.

SAARISTOLAUTAKUNTA:

Saaristolautakunta päätti, että puheenjohtaja osallistuu Turun työpajaan 10.3.2020. Muilta osin viestintä- ja kehittämispäällikön ehdotus hyväksyttiin.